

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO
REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 013-06/21-01/36
URBROJ: 507-03/02-21-20

Zagreb, 9. travnja 2021.

ŽUPANIJSKA IZBORNA POVJERENSTVA
-svima-
IZBORNO POVJERENSTVO GRADA ZAGREBA

PREDMET: Lokalni izbori 2021.

- provjera pravovaljanosti prijedloga kandidacijskih lista
i kandidatura, uputa, daje se

Poštovani,

člankom 21. Zakona o lokalnim izborima (Narodne novine, broj 144/12, 121/16, 98/19, 42/20 i 144/20, dalje: Zakon), između ostalog, propisano je da će nadležno izborno povjerenstvo pri zaprimanju kandidacijskih lista i kandidatura provjeriti jesu li one podnesene sukladno odredbama navedenog Zakona i obvezatnim uputama Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske (dalje: Državno izborno povjerenstvo). Ako nadležno izborno povjerenstvo ocijeni da kandidacijska lista ili kandidatura nije podnesena u skladu s odredbama Zakona, pozvat će podnositelja da u roku od 48 sati, a najkasnije do isteka roka za kandidiranje, ukloni uočene nedostatke. Nadležno izborno povjerenstvo može odrediti i kraći rok za uklanjanje nedostataka ako rok za kandidiranje istječe za manje od 48 sati.

Obveze nadležnih izbornih povjerenstava u postupku kandidiranja su:

- 1. Utvrditi jesu li prijedlozi kandidacijskih lista i kandidatura predloženi od strane ovlaštenih predlagatelja, potpisani od strane ovlaštenog podnositelja, podnijeti u zakonom propisanom roku, na propisanim obrascima s propisanim priložima, podržani od strane dovoljnog broja potpisa birača te postoje li zapreke za kandidiranje***

Prijedlozi kandidacijskih lista i kandidatura moraju prispjeti nadležnom izbornom povjerenstvu u roku od 14 dana od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora i to na obrascima koje će Državno izborno povjerenstvo propisati obvezatnim uputama. Svi obrasci koji će biti propisani za postupak kandidiranja na Lokalnim izborima, ovisno o vrsti izbora, imat će oznaku OLS, OLN i OMLN i na njima će biti naznačena **2021.** godina i bit će dostupni samo na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr.

Dokumenti koji se prilažu uz prijedloge kandidacijskih lista i kandidatura bit će taksativno naznačeni u obvezatnim uputama za postupak kandidiranja broj LS I, LN I i MLN I te u obrascima za postupak kandidiranja oznake OLS 1 i 2, OLN 1 i 2, OMLN 1 i 2 pod rubrikom „Napomene“.

Specijalna punomoć osobi podноситelju kandidacijske liste, odnosno kandidature koja se prilaže uz prijedlog kandidacijske liste, odnosno kandidature, preslika ugovora o otvorenom posebnom računu za financiranje izborne promidžbe te međusobni sporazum političkih stranaka o otvaranju posebnog računa u slučaju kada kandidacijsku listu zajednički predlažu dvije ili više političkih stranaka mogu biti dostavljeni uz obvezni papirnati oblik i na USB stiku kako bi se ubrzao postupak predaje kandidacijskih lista i kandidatura. Navedene dokumente dostavljene na USB stiku nadležno izborno povjerenstvo unosi u informatički sustav za unos prijedloga kandidacijskih lista i kandidatura (dalje: informatički sustav) odmah prilikom unosa ostalih podataka iz prijedloga kandidacijske liste, odnosno kandidature, a najkasnije 48 sati od isteka roka za kandidiranje.

Politička stranka uz prijedlog kandidacijske liste, odnosno kandidature ne dostavlja rješenje, potvrdu ili dr. dokument kojim bi dokazala da ispunjava uvjet vezan uz upis u Registar političkih stranaka na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora. Ispunjava li politička stranka navedeni uvjet, nadležno izborno povjerenstvo provjerit će unosom predlagatelja-političke stranke u informatički sustav. Popis političkih stranaka registriranih u Republici Hrvatskoj na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora, Državno izborno povjerenstvo dostavit će nadležnim izbornim povjerenstvima i putem elektroničke pošte.

Zapreke za kandidiranje propisane su člankom 13. i 14. Zakona. Kako bi se utvrdilo postoje li zapreke za kandidiranje iz članka 13. stavka 2. Zakona uz prijedlog kandidacijske liste, odnosno kandidature, za svakog predloženog kandidata, obvezatno se prilaže potvrda iz kaznene evidencije općinskog suda ili njegove stalne službe, odnosno posebno uvjerenje Ministarstva pravosuđa i uprave.

2. Unijeti u informatički sustav zaprimljene prijedloge kandidacijskih lista i kandidatura

Unosom u informatički sustav podataka iz predanih kandidacijskih lista, odnosno kandidatura nadležno izborno povjerenstvo utvrđuje:

- je li prijedlog kandidacijske liste, odnosno kandidature podniet od strane ovlaštenih predlagatelja i je li potpisan od strane ovlaštenog podnosioca
- jesu li predloženi kandidati upisani u Registar birača, s obzirom da u skladu s člankom 4. Zakona o registru birača (Narodne novine, broj 144/12, 105/15 i 98/19), birač može ostvariti biračko pravo nakon što je upisan u Registar birača
- ispunjavaju li predloženi kandidati zakonom propisane uvjete za ostvarenje pasivnog biračkog prava, odnosno prava na kandidiranje na izborima: državljanstvo, dob i prebivalište na području jedinice samouprave za čije se tijelo kandidiraju na izborima, te nacionalnost i to na izborima zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, župana iz reda pripadnika nacionalne manjine, odnosno hrvatskoga naroda.

Napominjemo da nadležno izborno povjerenstvo u informatičkom sustavu provjerava i nacionalnost kandidata koja je za njega naznačena na prijedlogu kandidacijske liste, iako nacionalnost nije uvjet za pasivno biračko pravo na redovnim izborima članova predstavničkih tijela, ali je bitna kod utvrđivanja je li osigurana zastupljenost nacionalnih manjina u predstavničkom tijelu u smislu članka 107. Zakona, odnosno hrvatskoga naroda u smislu članka 117. Zakona.

Posebno napominjemo da uvjeti propisani za pasivno biračko pravo na Lokalnim izborima koji se odnose na državljanstvo, dob i nacionalnost (na izborima zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, odnosno hrvatskoga naroda na kojima je jedan od uvjeta za pasivno biračko pravo i nacionalnost predloženog kandidata) moraju biti ispunjeni **na dan predaje kandidacijske liste, odnosno kandidature** nadležnom izbornom povjerenstvu, dok uvjet koji se odnosi na prebivalište predloženog

kandidata na području jedinice za čije se tijelo kandidira **mora biti ispunjen na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora.**

U slučaju da se određeni podaci navedeni na prijedlogu kandidacijske liste, odnosno kandidature ne podudaraju s podacima iz Registra birača i Registra prebivališta koji su sadržani u informatičkom sustavu, nadležno izborno povjerenstvo će o tome obavijestiti osobu koju je predlagatelj naznačio kao osobu za kontakt u vezi s njegovim prijedlogom kandidacijske liste, odnosno kandidature (dalje: osoba za kontakt) kako bi se utvrđene nepodudarnosti ispravile.

Primjerice, za utvrđivanje nacionalne pripadnosti predloženog kandidata u izbornom postupku, za izborno povjerenstvo mjerodavni su podaci koji proizlaze iz Registra birača koji su unijeti u informatički sustav.

U slučaju da se podatak o nacionalnosti predloženog kandidata koja je naznačena na prijedlogu kandidacijske liste ili kandidature ne podudara s nacionalnošću koja je u Registru birača tj. informatičkom sustavu naznačena za navedenog kandidata, nadležno izborno povjerenstvo o tome će upozoriti osobu za kontakt. Ako navedena osoba izjavi da njegov kandidat traži da se kod prihvaćanja prijedloga kandidacijske liste ili kandidature navede nacionalnost koja je navedena u prijedlogu kandidacijske liste ili kandidature, a koja je različita od nacionalnosti koja je naznačena u Registru birača tj. informatičkom sustavu, nadležno izborno povjerenstvo pozvat će predlagatelja kandidacijske liste ili kandidature da u roku od 48 sati od poziva ili u kraćem roku, ako rok za predaju prijedloga kandidatura istječe ranije, da njegov kandidat promijeni podatak o nacionalnosti u Registru birača te će ga upozoriti na pravne posljedice koje proizlaze iz postupanja ili ne postupanja prema uputi izbornog povjerenstva. Ako predlagatelj, odnosno kandidat ne postupi prema navedenoj uputi, nadležno izborno povjerenstvo će prilikom utvrđivanja pravovaljanosti kandidacijske liste ili kandidature unijeti podatak o nacionalnoj pripadnosti koja za tog predloženog kandidata proizlazi iz Registra birača.

Vezano uz eventualne promjene podataka u Registru birača, a koje se odnose na nacionalnost birača, birač će moći podnijeti zahtjev za promjenu navedenog podatka osobno u upravnom tijelu županije, odnosno Grada Zagreba, koje je nadležno za vođenje Registra birača.

- *Akademski nazivi i titule te nadimci predloženih kandidata*

Sadržaj prijedloga kandidacijske liste i kandidature propisan je Zakonom. S obzirom da Zakonom nije propisana mogućnost da se uz ime i prezime predloženog kandidata navodi i akademski naziv i titula, isto neće biti propisano niti obvezatnim uputama Državnog izbornog povjerenstva.

U slučaju da je na zaprimljenom prijedlogu kandidacijske liste odnosno kandidature uz ime i prezime kandidata naveden akademski naziv i titula, nadležno izborno povjerenstvo taj podatak neće unijeti u informatički sustav te će obavijestiti osobu za kontakt da se taj podatak neće navoditi u rješenjima o pravovaljanim kandidacijskim listama, kandidaturama, zbirnoj listi niti na glasačkom listiću.

Isto vrijedi i za navođenje nadimaka uz ime i prezime predloženog kandidata.

- *Obavijest o otvaranju posebnog računa za financiranje izborne promidžbe*

Ovisno o vrsti izbora, obavijest o otvaranju posebnog računa za financiranje izborne promidžbe (dalje: poseban račun) dostavlja se nadležnom izbornom povjerenstvu na obrascu OLS 5, OLN 4, odnosno OMLN 4. Podaci naznačeni na navedenim obrascima unose se u informatički sustav.

S obzirom da poseban račun politička stranka kao predlagatelj kandidacijske liste, nositelj kandidacijske liste grupe birača te kandidat za izbor izvršnog tijela jedinice samouprave (dalje: izborni sudionik) može otvoriti najranije šest mjeseci prije održavanja izbora, a najkasnije s danom predaje kandidacijske liste, odnosno kandidature, moguće je da će u informatičkom sustavu prilikom unosa podataka iz navedenih obrazaca već biti unijeti podaci

o posebnom računu. U slučaju da nadležno izborno povjerenstvo prilikom unosa podataka o posebnom računu u informatički sustav utvrdi da se pojedini podaci o posebnom računu koji su već unijeti u informatičkom sustavu ne podudaraju s podacima naznačenim u dostavljenom obrascu oznake OLS 5, OLN 4 ili OMLN 4 (npr. ne podudara se podatak o broju posebnog računa, podatak o adresi elektroničke pošte za zaprimanje pismena za nadzor financiranja, podatak o ovlaštenoj osobi za pristup informacijskom sustavu i sl.), nadležno izborno povjerenstvo će u suradnji s osobom za kontakt utvrditi i u informatičkom sustavu unijeti, odnosno potvrditi ispravne podatke.

Informatički sustav postavljen je na način da prepozna je li izborni sudionik otvorio ispravan poseban račun za financiranje izborne promidžbe. Ako je dostavljen podatak o pogrešnom računu, npr. dostavljen je podatak o tekućem računu ili posebnom računu koji je bio otvoren za neke druge izbore ili je izborni sudionik za više vrsta izbora za koju podnosi kandidature priložio isti broj posebnog računa, informatički sustav će signalizirati da se radi o neispravnom računu. U tom slučaju nadležno izborno povjerenstvo će o navedenom upozoriti osobu za kontakt s uputom da izborni sudionik treba otvoriti pravilan poseban račun.

Poseban račun sastoji se od oznake države (HR), kontrolnog broja od dvije znamenke, oznake banke od sedam znamenaka, te broja računa od 10 znamenaka. Broj posebnog računa koji otvara politička stranka ima konstrukciju 13 ili 15, dok broj posebnog računa kojeg otvara nositelj kandidacijske liste grupe birača ili kandidat ima konstrukciju 31 ili 35. Na ugovoru o posebnom računu ili u popratnim dokumentima treba biti navedeno da se radi o računu za posebne namjene, a ugovor o navedenom računu treba biti potpisan od strane ovlaštene osobe političke stranke, odnosno od nositelja kandidacijske liste grupe birača ili kandidata te od predstavnika banke.

Za svaku pojedinu vrstu izbora i to za svaku izbornu jedinicu izborni sudionik dužan je otvoriti zaseban poseban račun.

Na izboru članova predstavničkog tijela jedinice samouprave poseban račun otvara politička stranka, odnosno političke stranke koja/koje predlažu kandidacijsku listu, te nositelj kandidacijske liste grupe birača. U slučaju kada više političkih stranaka zajednički predlažu kandidacijsku listu poseban račun otvara politička stranka koja je određena njihovim međusobnim sporazumom, koji se dostavlja uz ostalu dokumentaciju prijedloga kandidacijske liste.

Na izboru općinskog načelnika, gradonačelnika, župana te njihovih zamjenika te na izboru zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, odnosno iz reda pripadnika hrvatskoga naroda poseban račun otvara kandidat za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana te kandidat za zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, župana iz reda pripadnika nacionalne manjine odnosno kandidat za zamjenika općinskog načelnika iz reda hrvatskoga naroda, neovisno o tome tko ga je predložio, politička stranka ili birači.

Činjenica da zakonski obveznik za otvaranje posebnog računa nije otvorio ili nije u zakonskom roku otvorio poseban račun ne utječe na pravovaljanost njegove kandidacijske liste ili kandidature, ali navedeni propust predstavlja prekršaj u smislu Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma.

Nadalje, u slučaju da se u informatičkom sustavu treba izmijeniti podatak o osobi ovlaštenoj za pristup u informacijski sustav za nadzor financiranja i podnošenje financijskih izvještaja, u tom slučaju potrebno je da nadležno izborno povjerenstvo podnese APIS IT-u prijedlog za promjenu postojeće ovlaštene osobe (i dodatnim osobama ako ih ima) na adresu elektroničke pošte izbori@apis-it.hr. Navedeni prijedlog dostavlja se na znanje i Državnom izborno povjerenstvu na adresu elektroničke pošte nadzor-financiranja@izbori.hr. S tim u svezi u prilogu ove upute dostavljamo i primjere zahtjeva za promjenu podataka o ovlaštenoj osobi za pristup u informacijski sustav za nadzor financiranja.

3. Putem informatičkog sustava provjeriti potpise birača koji su priloženi uz prijedloge kandidacijskih lista grupe birača i prijedloge kandidatura političkih stranaka i birača

Kada birači predlažu kandidacijske liste i kandidate, predlaganje je uvjetovano prikupljanjem potpisa birača. Potpise birača za predlaganje kandidata za izbor općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika te za izbor zamjenika općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, odnosno iz reda pripadnika hrvatskoga naroda dužne su prikupiti i političke stranke kada predlažu navedene kandidate.

Prijedlog kandidacijske liste grupe birača, odnosno kandidature za izbor izvršnog tijela jedinice samouprave svojim potpisom može pravovaljano podržati birač koji ima prijavljeno prebivalište na području jedinice samouprave u kojoj je predložena kandidacijska lista, odnosno kandidatura, koju svojim potpisom podržava.

Jedan birač može svojim potpisom podržati više različitih kandidacijskih lista, odnosno kandidatura na izboru za isto tijelo jedinice samouprave u kojoj ima prebivalište.

Nadležna izborna povjerenstva dužna su provjeriti potpise birača koji su priloženi uz prijedlog kandidacijske liste grupe birača odnosno kandidature i to potpise birača koje prikupljaju političke stranke na izborima za izvršno tijelo odnosno birači na izborima za predstavničko i izvršno tijelo jedinice samouprave. Bez navedene provjere broja potpisa birača ne može se donijeti odluka o pravovaljanosti kandidacijske liste grupe birača odnosno kandidature političke stranke ili grupe birača.

Potpisi birača provjeravaju se putem informatičkog sustava te se provjerava je li potpisnik birač u izbornoj jedinici u kojoj je svojim potpisom podržao prijedlog kandidacijske liste grupe birača, odnosno kandidature političke stranke ili grupe birača, dakle je li upisan u Registar birača i ima li prebivalište u toj izbornoj jedinici. Posebno napominjemo da na izborima zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika određene nacionalne manjine odnosno na izborima zamjenika općinskog načelnika iz reda pripadnika hrvatskoga naroda u onim općinama u kojima pripadnici nacionalne manjine čine većinu stanovništva, provjerava se i jesu li birači koji svojim potpisom podržavaju kandidaturu upisani u Registru birača kao pripadnici odgovarajuće nacionalnosti. Ako se provjerom utvrdi da nisu, njihov potpis neće se uvažiti.

Provjerava se broj potpisa birača koliko je predlagatelj dužan prikupiti potpisa za pravovaljanost prijedloga kandidacijske liste grupe birača, odnosno kandidature političke stranke, odnosno grupe birača.

Napominjemo da je na dijelu obrasca na kojem se prikupljaju potpisi birača, potrebno upisati podatke o osobi koja je za predlagatelja prikupljala potpise birača na tom obrascu. Nadležno izborna povjerenstvo će prilikom preuzimanja prijedloga kandidacijske liste grupe birača odnosno kandidature provjeriti jesu li upisani navedeni podaci, a ako utvrdi da nisu upisani, upozorit će predlagatelja ili osobu za kontakt da je potrebno unijeti podatke o osobi koja je prikupljala potpise na navedenom obrascu. Ako se navedeni podaci ne upišu, potpisi birača s te stranice obrasca s potpisima birača neće se provjeravati.

4. Izdati potvrdu o preuzetoj kandidacijskoj listi, odnosno kandidaturi

Nakon što zaprimi prijedlog kandidacijske liste, odnosno kandidature potrebno je da nadležno izborna povjerenstvo izda potvrdu o preuzimanju prijedloga kandidacijske liste, odnosno kandidature osobi koja je predala navedeni prijedlog. Potvrde o preuzimanju kandidacijskih lista i kandidatura za svaku pojedinu vrstu izbora, Državno izborna povjerenstvo dostavit će nadležnim izbornim povjerenstvima koja su dužna u postupku kandidiranja koristiti one potvrde koje se odnose na izbore koje provode.

Nadalje, upućujemo nadležna izborna povjerenstva da uspostave kontakte sa službenicima u upravnim tijelima županija, odnosno Grada Zagreba, koji vode Registar birača

na području svoje županije, a koje bi mogli kontaktirati vezano uz podatke sadržane u Registru birača. Navedeni službenici dežurat će do ponoći zadnjeg dana kandidature.

Kontakt podatke službenika upravnih tijela županija i Grada Zagreba koji vode Registar birača dostavljamo u prilogu.

5. Utvrditi pravovaljanost kandidacijskih lista i kandidatura te objaviti zbirne liste

Nakon što utvrdi pravovaljanost zaprimljenih kandidacijskih lista i kandidatura, nadležno izborno povjerenstvo pravovaljane kandidacijske liste i kandidature će prihvatiti, a nepravodobne i nepravovaljane rješenjem odbaciti odnosno odbiti. Pri utvrđivanju pravovaljanih kandidacijskih lista i kandidatura, nadležno izborno povjerenstvo postupit će u korist zaštite postupka kandidiranja, odnosno prava predlaganja kandidacijskih lista i kandidatura.

S obzirom da će se rješenja o pravovaljanim kandidacijskim listama i kandidaturama te zbirnim listama generirati iz informatičkog sustava, nadležno izborno povjerenstvo će u sustav unijeti klase, urbrojeve i datum donošenja rješenja i zbirnih lista. U slučaju da je u navedenim rješenjima ili zbirnim listama potrebno izmijeniti npr. ime i prezime kandidata, adresu i sl., navedene podatke potrebno je izmijeniti **u informatičkom sustavu putem informatičkog koordinatora** iz razloga što će određeni podaci iz informatičkog sustava biti naznačeni na glasačkim listićima.

Pravovaljane kandidacijske liste, kandidature i zbirne liste nadležno izborno povjerenstvo izlistat će iz informatičkog sustava.

Kandidacijske liste i kandidature objavljuju se u skladu s člankom 26. Zakona.

6. Pridržavati se preporuka Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo koje se odnose na rad izbornih tijela

Nadležna izborna povjerenstva dužna su u svom radu pridržavati se Preporuka Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo o osiguranju epidemioloških mjera u izbornom procesu-Rad izbornih tijela koje su objavljene na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva.

Kako bi se osiguralo postupanje u skladu s propisanim epidemiološkim mjerama, nadležna izborna povjerenstva mogu donijeti upute vezane uz zaprimanje prijedloga kandidacijskih lista i kandidatura kojima bi odredilo npr. mjesto i vrijeme zaprimanja prijedloga kandidacijskih lista i kandidatura unutar zakonom propisanog roka za podnošenje navedenih prijedloga, najavu predaje prijedloga, zabranu zadržavanja u prostorijama u kojima se zaprimaju prijedlozi i sl.

Ako nadležno izborno povjerenstvo propiše navedene upute iste je dužno objaviti na mrežnoj stranici i oglasnoj ploči svoje jedinice samouprave te u zgradi u kojem se nalazi sjedište izbornog povjerenstva.

7. Dostupnost nadležnih izbornih povjerenstava

Nadležna izborna povjerenstva dužna su organizirati svoj rad na način da budu dostupna u svojim sjedištima kao i putem kontakt brojeva telefona i adrese elektroničke pošte, koji su objavljeni na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva.

Molimo da sa sadržajem ove upute bez odlaganja upoznate općinska i gradska izborna povjerenstva na vašem području.

S poštovanjem,

 Potpredsjednica
Ana Lovrin

U prilogu:

- Prijedlog za promjenu osobe ovlaštene za pristup u informacijski sustav za nadzor financiranja i podnošenje financijskih izvještaja
- Potvrde o zaprimanju kandidacijskih lista i kandidatura
- Podsjetnik izbornim povjerenstvima za provjeru koju dokumentaciju ovlaštene predlagatelji dostavljaju u postupku kandidiranja na Lokalnim izborima 2021.
- Kontakt podaci službenika upravnih tijela županija, Grada Zagreba
- Odgovor Ministarstva unutarnjih poslova vezan uz važeće osobne isprave, Broj:511-01-202-SI/21 od 18. ožujka 2021.

O tome obavijest:

- APIS IT, izbori@apis-it.hr
- Informatički koordinatori